

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, în cauza penală, în privința lui

Moțpan Maria XXXXX, născută la XXXXX,
originară și domiciliată în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 02.02.2018 până la 01.02.2019;

Instanța de apel de la 21.02.2013 până la 13.03.2019;

Instanța de recurs de la 17.05.2019 până la 11.09.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 01 februarie 2019, inculpata Maria Moțpan a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie 30 000 lei, în beneficiul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpata Maria Moțpan acționând intenționat, conștientizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor/inacțiunilor sale, cunoscând cu certitudine faptul că la 12 iulie 2010, de către Judecătoria Nisporeni a fost emis titlul executoriu în numele Republicii Moldova, prin care s-a dispus încasarea de la ea în beneficiul cet. Zinovia Prisecaru a împrumutului bănesc, a dobânzii pe contractul de împrumut și a cheltuielilor de judecată în sumă de 377 890 lei, i-a achitat acesteia suma de 109 132.95 lei, iar restul sumei de 267 757.05 lei, contrar prevederilor art. (8) Cod de executare, în care se menționează că cerințele executorului judecătoresc privind executarea hotărârii judecătorești sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoane juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoane fizice, s-a eschivat și continuă să se eschiveze cu rea-voință de la executarea hotărârii judecătorești.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Mihail Răileanu în numele inculpatei prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultima să fie achitată de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că acțiunile inculpatei nu pot fi calificate ca acțiuni de neexecutare intenționată sau de la eschivarea de la executare, deoarece sunt drepturi constituționale ale lui Maria Moțpan. Odată cu prezentarea actelor corespunzătoare, care acordă dreptul de a pătrunde în încăpere, inculpata nu a întreprins careva acțiuni care ar fi creat obstacole executorului judecătoresc, mai mult acțiunile menționate ale executorului judecătoresc au avut loc până la 11 iulie 2014 dată la care a fost emisă hotărârea Judecătoriei Botanica privind sancționarea contravențională a lui Maria Moțpan. Din aceste motive, ele nu pot fi temei pentru tragerea la răspundere penală a lui Maria Moțpan, deoarece art. 318 Cod penal dispune expres că acțiunile de eschivare de la executare a hotărârii judecătorești, cât și neexecutarea intenționată trebuie să aibă loc după aplicarea sancțiunii contravenționale.

De asemenea, apărătorul a menționat că, sentința a fost bazară pe presupuneri fără a avea ca bază probe ce ar dovedi vinovăția inculpatei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, apelul declarat de către avocatul Mihail Răileanu în numele inculpatei a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpata a comis anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a conchis că deși inculpata nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acesteia este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile martorilor și documentele cercetate în ședința de judecată, și anume:

- declarațiile martorilor Evelina Marianciuc (f.d.134-135), Zinovia Prisecaru (f.d. 142); copia Titlului Executoriu din 12 iulie 2010 (f.d 15); copia Hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 iulie 2014 (f.d. 9-11); copia încheierii executorului Judecătoresc Aliona Spînu (f.d. 12).

Instanța de apel a respins argumentele părții apărării precum că, acțiunile inculpatei nu pot fi calificate ca acțiuni de neexecutare intenționată sau de la

eschivarea de la executare, deoarece sunt drepturi constituționale ale lui Moțpan Maria, or, legea penală reglementată la art. 320 alin. (1) Cod penal incriminează fapta prejudiciabilă de neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată.

Mai mult, instanța de apel a subliniat că în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 11 iunie 2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 320 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, în redacția Legii nr. 173 din 9 iulie 2010 pentru modificarea unor acte legislative, s-a respins excepția de neconstituționalitate și s-a declarat constituționale sintagmele *„dacă acesta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale”* din alineatul (1) și *„dacă aceste fapte au fost comise după aplicarea sancțiunii contravenționale”* din alineatul (2) din articolul 320 al Codului Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

De asemenea, instanța de apel a reținut că prin declarațiile executorului judecătoresc Evelina Marianciuc și declarațiile martorului Zinovia Prisecaru se atestă că inculpata nu a executat intenționat hotărârea instanței de judecată din 12 iulie 2010, emisă de Judecătoria Nisporeni.

Totodată, inculpata în cadrul ședinței de judecată a recunoscut faptul că dânsa cunoaște despre titlul executoriu emis de Judecătoria Nisporeni la 12 iulie 2010 privind încasarea sumei de 377 890 lei în beneficiul lui Zinovia Prisecaru, însă și-a justificat acțiunile sale prin aceea că nu are suficiente surse financiare pentru achitarea datoriei și nu are careva bunuri mobile sau imobile, nu este angajată în câmpul muncii și este invalidă de gradul III, având o pensie de 500 lei.

Cu referire la argumentele avocatului precum că, acțiunile menționate de executorul judecătoresc au fost săvârșite până la 11 iulie 2014, dată la care a fost emisă hotărârea Judecătoriei Botanica privind sancționarea contravențională a lui Maria Moțpan, conform art. 318 alin. (1) Cod Contravențional, respectiv, ele nu pot fi temei pentru tragerea la răspundere penală a lui Maria Moțpan, deoarece art. 320 Cod penal dispune expres că acțiunile de eschivare de la executare a hotărârii judecătorești, cât și neexecutarea intenționată să aibă loc după aplicarea sancțiunii contravenționale, instanța de apel atestă că acestea sunt nefondate și pasibile respingerii, or, art. 320 Cod penal impune o condiție obligatorie de aplicare a răspunderii penale sancționarea anterioară sub formă contravențională pentru neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată.

Așadar, până la pornirea procedurii penale, ulterior celei contravenționale împotriva debitorului, legiuitorul a circumscris obiectul urmăririi penale și a precizat că aceasta nu se referă decât la perioada posterioară primei sancționări.

La caz, deoarece debitorul s-a obținut să nu execute hotărârea judecătorească devenită executorie după prima sa sancționare contravențională, cea de-a doua sancționare penală se întemeiază pe refuzul său repetat, însă totuși distinct, de a se conforma legii.

Mai mult, o abordare contrară într-o astfel de situație - adică în prezența unei obligații legale permanente puse în sarcina unei persoane, ar însemna să se ajungă la concluzia eronată, precum că o sancțiune contravențională pentru neexecutarea obligației respective îl eliberează pe acesta definitiv și necondiționat de respectiva obligație, ferindu-l de orice risc de urmărire penală pe viitor.

Instanța de apel a subliniat că infracțiunea prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul încetării activității infracționale sau din momentul survenirii unor evenimente care împiedică această activitate. Infracțiunea prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal este o infracțiune continuă, caracterizată prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat a activității infracționale.

Astfel, instanța de apel a stabilit că inculpata fiind sancționată prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 iulie 2014, în conformitate cu art. 318 alin. (1) Cod Contravențional și art. 319 alin. (2) Cod Contravențional, a continuat să nu execute titlul executoriu nr. 2-137/10 din 12 iulie 2017, iar afirmațiile părții apărării precum că inculpata nu dispune de careva bunuri rămân a fi doar niște afirmații declarative și care nu pot fi puse la baza unei sentințe de achitare.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatei, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei de hotărâri prin care ultima să fie achitată de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cerințelor, apărătorul susține că, acuzarea nu a prezentat probe care ar demonstra vinovăția inculpatei, iar hotărârea de condamnare a inculpatei este bazată doar pe presupuneri, or, nu a fost demonstrat faptul că ultima ar dispune de bunuri sau bani pentru a-și executa obligațiile.

Mai mult, aceasta este bolnavă și are impedimente la angajarea în câmpul muncii pentru a putea să reîntoarcă datoria.

De asemenea, avocata subliniază că, acțiunile întreprinse de către executorul judecătoresc au avut loc până la 11 iulie 2014, dată la care a fost emisă hotărârea Judecătoriei Botanica privind sancționarea contravențională a lui Maria Moțpan, or, art. 318 Cod penal dispune expres că acțiunile de eschivare de la executare a hotărârii judecătorești, cât și neexecutarea intenționată trebuie să aibă loc după aplicarea sancțiunii contravenționale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și ținând cont de cele expuse în referință de către procuror, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul invocă temei pentru declararea recursului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, ea cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la menținerea sentinței instanței de fond, corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 320 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, care sunt aceleași ca și în apel ca fiind neîntemeiate, deoarece instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Totodată, Colegiul penal reține că, eroarea gravă de fapt trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, dar trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că inculpata nu este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal o consideră neîntemeiată.

La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Astfel, argumentele recurentului invocate în recurs, referitor la nevinovăția inculpatei, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

De asemenea, cu referire la alegațiile apărătorului, Colegiul penal invocă susținerile Curții Constituționale în hotărârea nr. 13 din 11 iunie 2013, care a menționat că în cazul în care debitorul s-a obstinat să nu execute hotărârea judecătorească definitivă executorie după prima sa sancționare contravențională, cea de a doua sancționare penală se întemeiază pe refuzul său repetat, însă totuși distinct, de a se conforma legii.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal remarcă jurisprudența Curții de la Strasbourg care în cauza *Smolickis vs Letonia* a constatat că prin sancționarea conform prevederilor art. 318 Cod contravențional și a doua conform prevederilor art. 320 Cod penal, se referă la perioade distincte, în care nu există suprapunere, chiar dacă inerția

persoanei sancționată față de executarea hotărârii judecătorești era aceeași înainte, pe parcursul și între cele două perioade.

În urma celor expuse, Colegiul penal constată că hotărârea recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală și este întemeiată, iar temeiurile invocate nu persistă în cauză.

Argumentele invocate de către recurent nu au suport probatoriu, contravin probelor administrate și prin urmare, prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Aurelia Mîrzîncu în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2019, în cauza penală în privința lui *Moțpan Maria XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *10 octombrie 2019*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan